

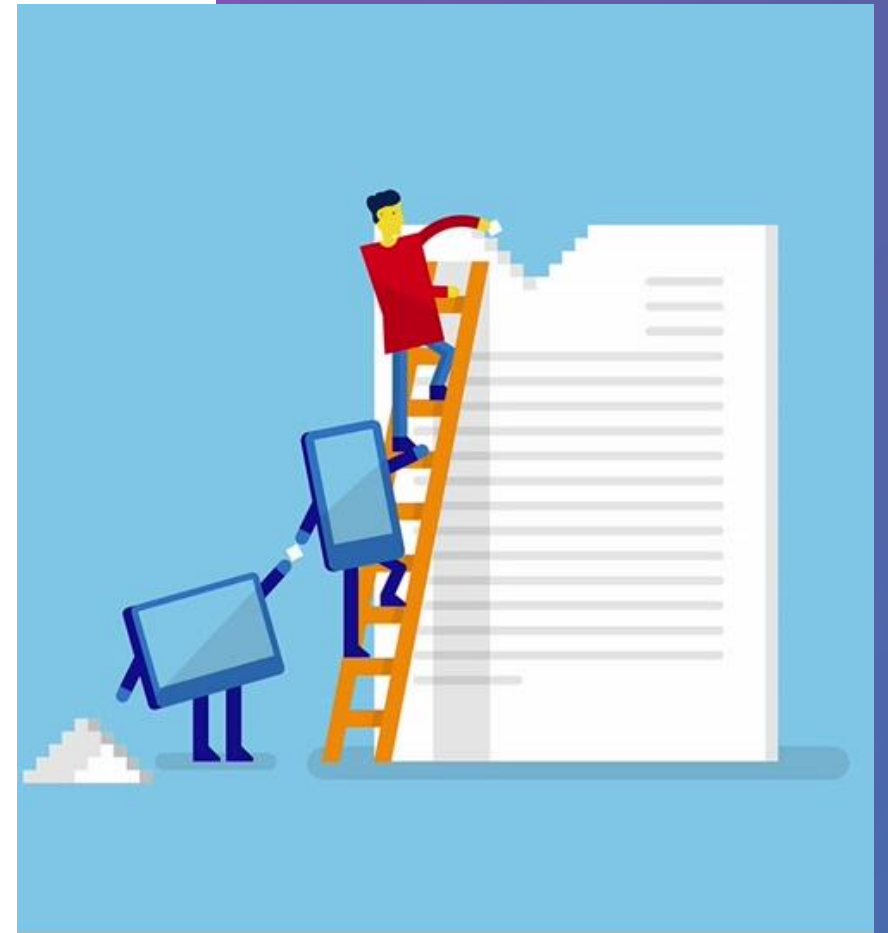
UNIE WALUTOWE AFRYKI ZACHODNIEJ I ŚRODKOWEJ

STREFA FRANKA CFA

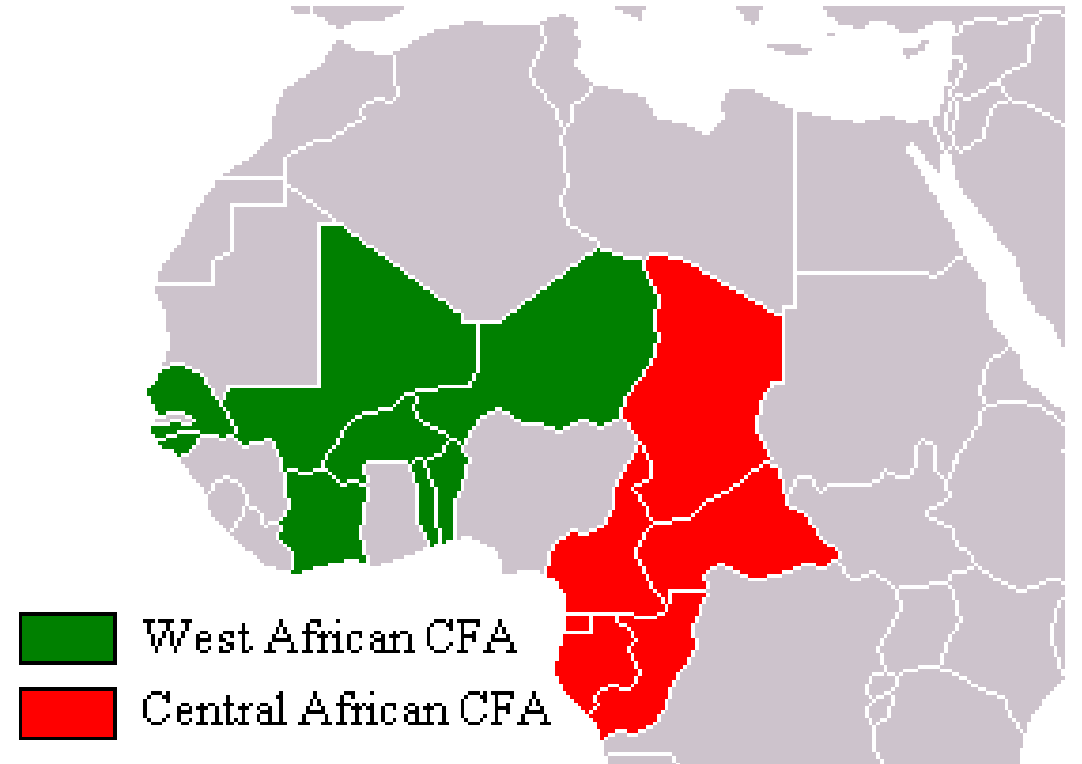
SPIS TREŚCI

1. Dwie unie **WAEMU** i **CEMAC**
2. Frank CFA- jednostki monetarne
3. Frank CFA sztywny kurs do Euro
4. Frank CFA skąd się wziął?
5. Wpływy Francji
6. Zalety Unii Walutowych
7. Problemy Strefy CFA
8. Pomoc rozwojowa UE i Banku Światowego
9. Nowa Waluta ECO- jej przyszłość temat do dyskusji
10. Dylemat Nigerii
11. Podsumowanie

JEDNA WALUTA - DWIE UNIE

- Frank CFA najczęściej używana jednostka monetarna w Afryce
- Posługuje się nim 140 mln ludzi, 14 państw
- Frank CFA dzieli się na dwie waluty: Zachodni frank CFA oraz Centralny CFA
- Każda waluta emitowana przez własne instytucje

DWIE UNIE

Unia Gospodarcza i Walutowa Afryki Zachodniej

(West African Economic and Monetary Union – **WAEMU= UEMOA**)

Kraje członkowskie: Senegal, Benin, Togo, Niger, Mali, Burkina Faso, Gwinea Bissau i Wybrzeże Kości Słoniowej

Cel: zapewnienie trwałej i zrównoważonej polityki fiskalnej krajów członkowskich,

kryterium konwergencji: maksymalny deficyt bud. 3% PKB, stopa inflacji w skali roku poniżej 3%, dług publiczny do 70% PKB

Wspólnota Gospodarcza i Walutowa Afryki Środkowej

(Central African Economic and Monetary Union – **CAEMC**)

Kraje członkowskie: Gabon, Czad, Kamerun, Gwinea Równikowa, Kongo, Republika Środkowoafrykańska

Podstawowa misja: promowanie zharmonizowanego rozwoju w państwach człon. W ramach wspólnego rynku.

kryteria konwergencji: saldo budżetowe dodatnie lub równe zero oraz zakaz akumulowania wewnętrznych i zewnętrznych zaległości płatniczych

Kraje eksportujące ropę naftową

WSPÓLNA WALUTA DWIE JEDNOSTKI MONETARNE

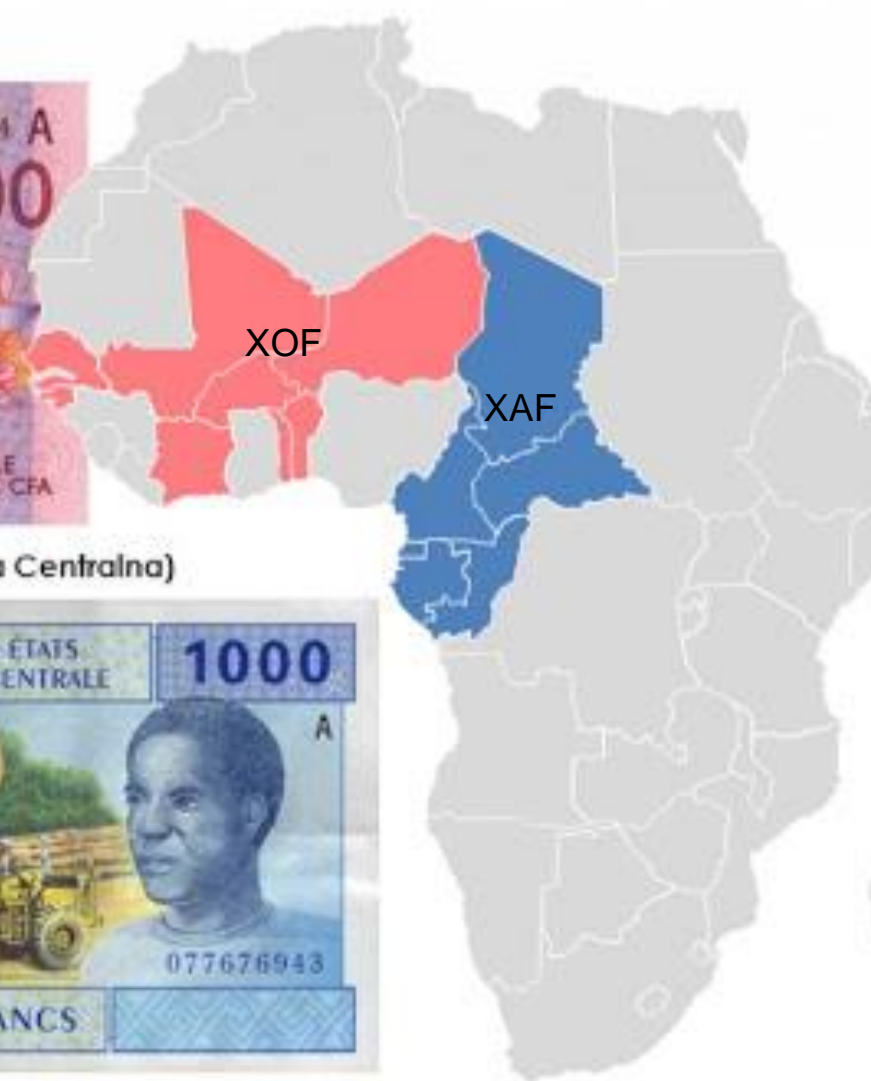
Waluty funkcjonują niezależnie od siebie

Nie są oficjalnie wzajemnie wymienne

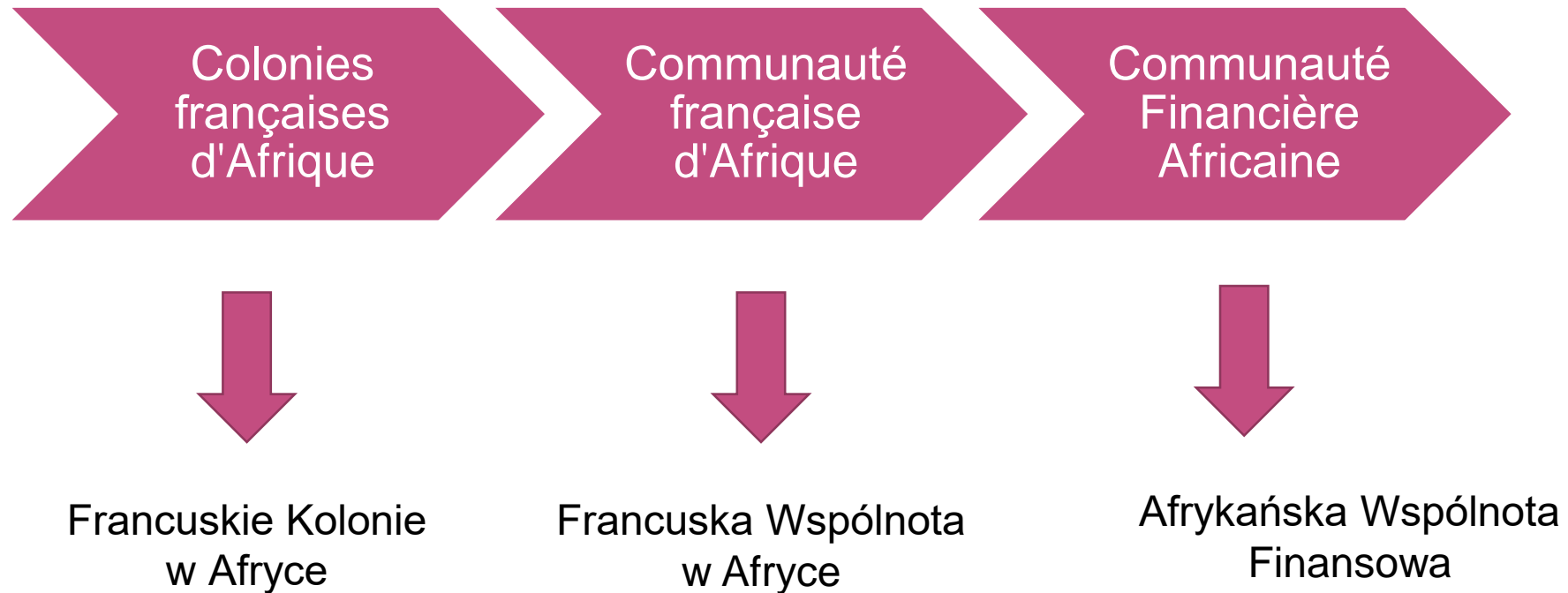
Frank CFA (Afryka Zachodnia)

Frank CFA (Afryka Centralna)

CO OZNACZA CFA ?

Zachodni Frank CFA

Centralny Frank CFA

- emitowany przez **Centralny Bank Państw Afryki Zachodniej** (BCEAO)
- Polityka monetarna na terenie ośmiu krajów (Senegal, Gwinea-Bissau, Wybrzeże Kości Słoniowej, Burkina Faso, Mali, Benin, Niger, Togo)
- Kraje te należą do Unii Gospodarczej i Walutowej Afryki Zachodniej

- emitowany przez **Bank Państw Afryki Środkowej** (BEAC)
- używany w sześciu państwach (Gabon, Czad, Kamerun, Gwinea Równikowa, Kongo, Republika Środkowoafrykańska)
- Wchodzą w skład Wspólnoty Gospodarczej i Walutowej Afryki Środkowej

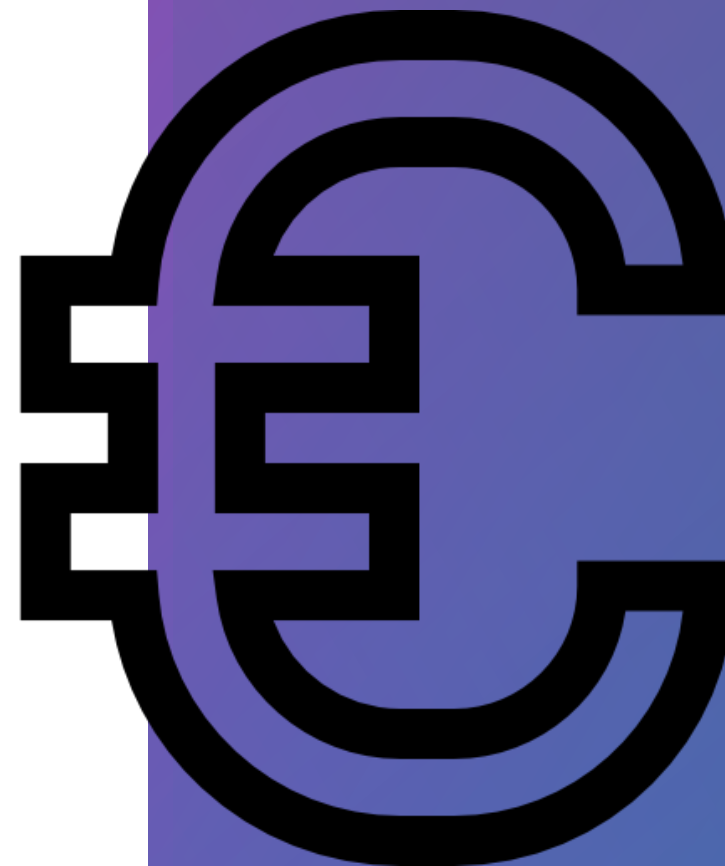
KURS DO EURO

- Obie waluty są powiązane z euro tym samym sztywnym kursem

665,957 franków CFA za euro

co pośrednio zapewnia wymienialność na każdą walutę świata, a dzięki zachowaniu pomiędzy nimi parytetu są często używane zamiennie.

- XOF i XAF są **wymienialne na euro bez ograniczeń ilościowych**
- nie są nadal oficjalnie wzajemnie wymienialne
- Związanie kursu franka z euro skutkuje koniecznością podporządkowania działań obu banków (BCEAO, BEAC) polityce pieniężnej Europejskiego Banku Centralnego

CHARAKTERYSTYKA SZTYWNEGO KURSU FRANKA CFA

- gwarantuje zachowanie wartości pieniądza i chroni oszczędności obywateli przed wybuchem hiperinflacji
- Sztywność kursu i wymienialność ułatwia handel
- Funkcjonujący system kursowy sprzyja stabilności strefy franka CFA, zwłaszcza w okresach zaburzeń cen surowców
- banki centralne obu unii walutowych są odpowiedzialne za prowadzenie polityki pieniężnej
- Głównym celem BCEAO i BEAC jest zapewnienie stabilności cen
- **Stabilność pieniężna gdy oba banki centralne utrzymają:**
 1. **niską stopę inflacji**, co gwarantuje zachowanie parytetu siły nabywczej
 2. **Wysoką stopę pokrycia emisji pieniądza rezerwami walutowymi**, co przyczynia się do zapewnienia wiarygodności przyjętego parytetu

BYŁE KOLONIE FRANCUSKIE – GENEZA FRANKA CFA

- Podział unii walutowych odpowiada terytorialnemu podziałowi kolonii na Francuską Afrykę Zachodnią i Francuską Afrykę Równikową.
- **1945** → pierwsza waluta o nazwie frank CFA (*Colonies francaises d'Afrique*)
- **1948** → frank CFA został zrewaluowany w stosunku do franka francuskiego
- **1994** → ponowna dewaluacja franka CFA
- **1960-61** → francuskie kolonie po kolei uzyskiwały niepodległość, jednak dostrzegając korzyści płynące ze wspólnej waluty zdecydowano się na jej zachowanie.

STEFA FRANKA CFA – WPŁYWY I ZALEŻNOŚĆ OD FRANCJI CZ.2

- kurs afrykańskiej waluty jest ustalany urzędowo w Paryżu
- w 1994 roku – potrzebna dewaluacja o 50 proc., niekonsultowana z władzami państw afrykańskich
- Państwa CFA mają obowiązek wpłacać 50 proc. rezerw walutowych do francuskiego Skarbu Państwa (brak obowiązku inf. o lokalizacji przechowywania)
- wszystkie transakcje finansowe muszą się odbywać za pośrednictwem paryskiej giełdy

Pomimo dominacji Francji, unia walutowa jest uzasadniona i ma wiele zalet

STEFA FRANKA CFA – WPŁYWY I ZALEŻNOŚĆ OD FRANCJI

- Byłe kolonie francuskie nadal uzależnione od Francji, która wykorzystuje wspólną walutę do zachowania wpływów.
- Pełna wymienialność franka CFA jest gwarantowana przez francuski Skarb Państwa
- w imieniu banków centralnych z Dakaru i Jaunde de facto prowadzi politykę monetarną na terenie podległych im krajów.

ZALETY UNII WALUTOWYCH FRANKA CFA

- Dzięki wspólnej walucie dokonuje się **gospodarcza integracja** regionu
- Właśnie dlatego obie unie wciąż się powiększają przyjmując kraje nie będące przedtem francuskimi koloniami.
- Niska inflacja i stopy procentowe --> stabilność finansowa
- Wzrost średniej PKB na terenie krajów WAEMU
- Wzrost płynności kapitału → wsparcie handlu międzynarodowego
- Wzrost gospodarczy

WYBRANE
PROBLEMY
GOSPODARCZE
STREFY CFA

Analiza na podstawie :

- wskaźnik rozwoju społecznego HDI
- poziom PKB per capita

Wnioski:

- kraje strefy franka CFA należą do grupy **najuboższych i najmniej rozwiniętych państw świata**
- Burkina Faso, Mali, Czad, Niger i Republika Środkowoafrykańska znajdują się na **10 ostatnich miejscach rankingu HDI** (łącznie 189 krajów)

man Development Inc

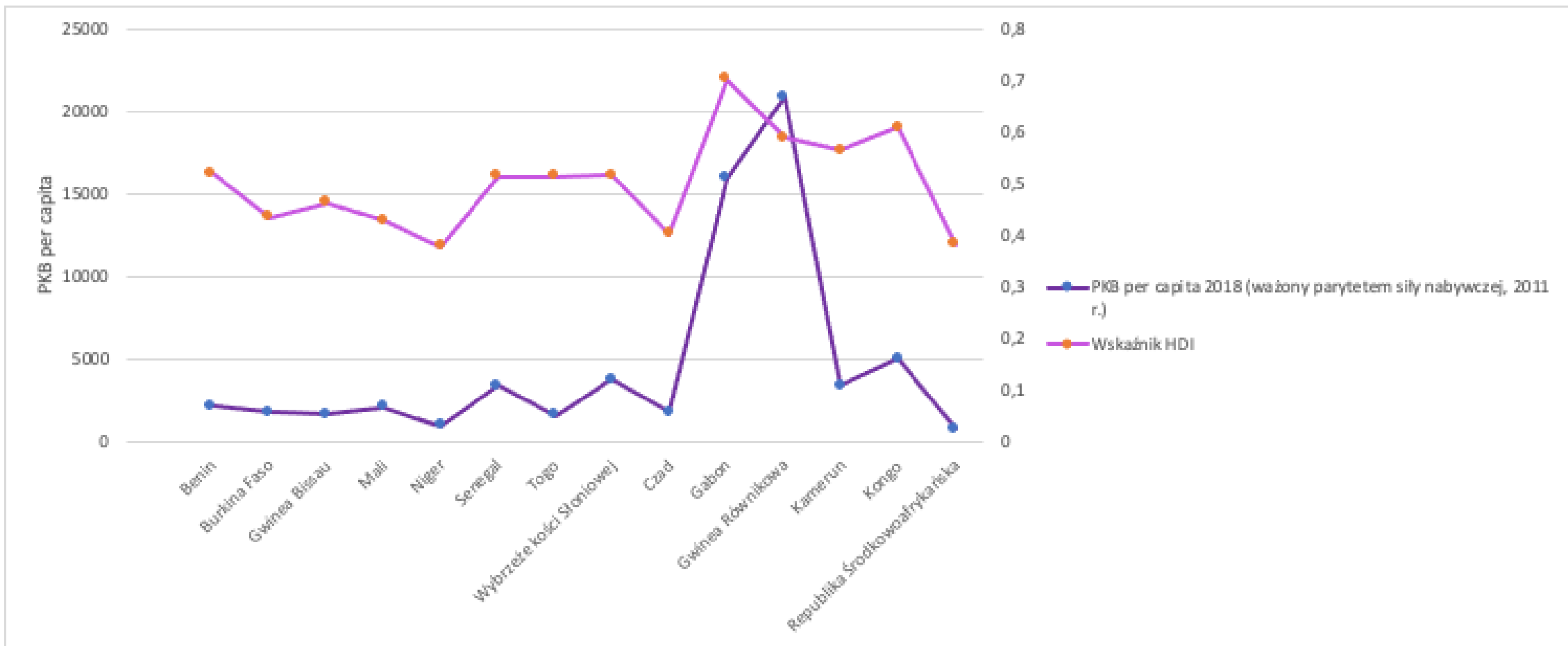

Tabela nr.1 PKB per capita 2018 (ważony parytetem siły nabywczej, 2011 r.) i wskaźnik HDI w strefie franka CFA w 2019 roku.

PKB I WSKAŹNIK HDI STREFA FRANKA CFA

Źródło: opracowanie własne na podstawie: [Human Development Report..., 2019].

Średni wskaźnik
HDI świat:
0,731

- Strefa franka CFA : **0,5**

Średni PKB per
capita 2018 świat:
11,428 \$

- Strefa franka CFA: **4631\$** bez
Gwineii R. i Gabonu **2337\$**

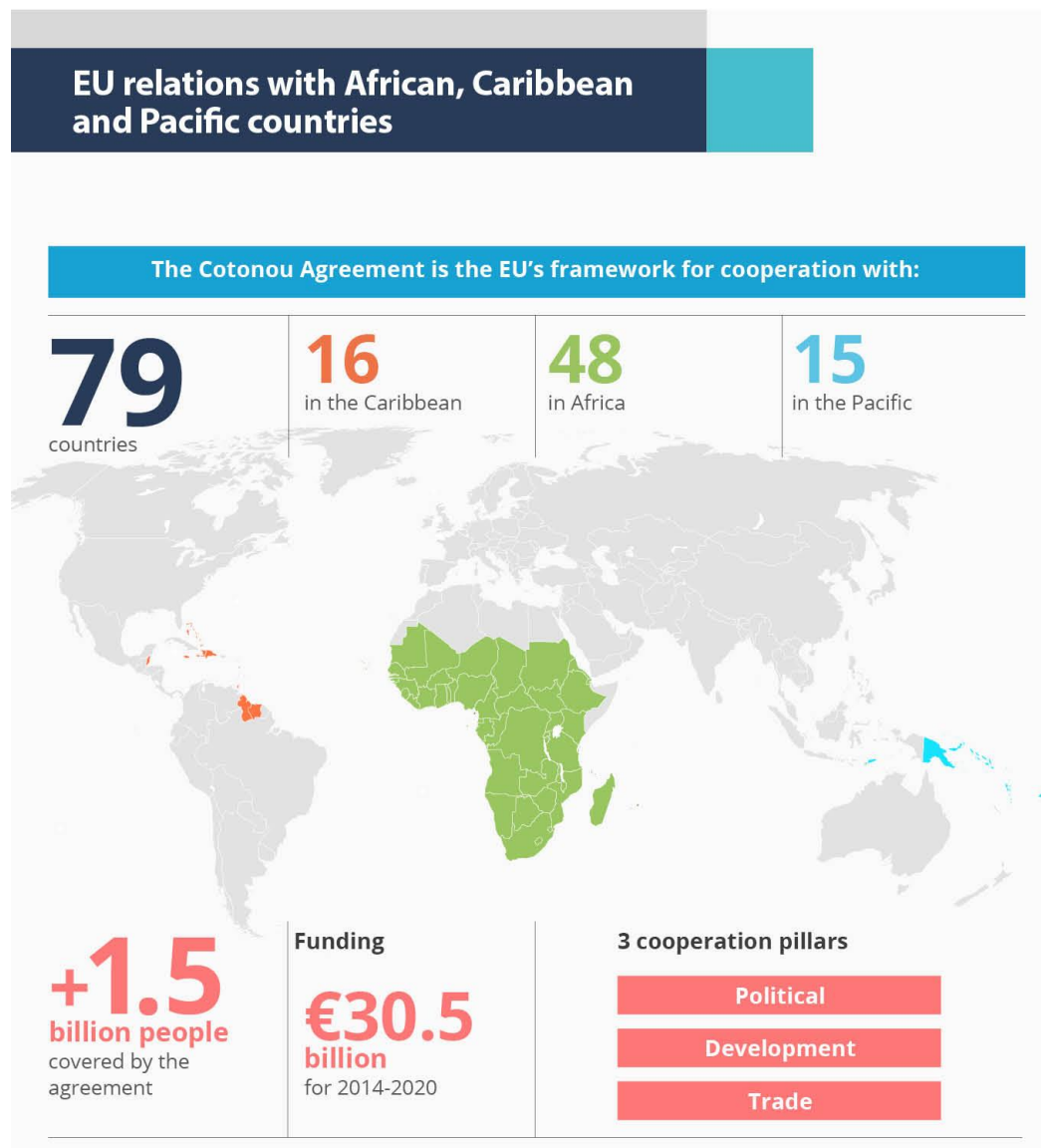
WYBRANE PROBLEMY STREFY FRANKA CFA

- Kraje strefy franka CFA różnią się pod względem kształtowania się tempa wzrostu PKB.
- Krajowe gospodarki charakteryzują liczne słabości strukturalne oraz instytucjonalne.
- WAEMU oraz CAEMC funkcjonujące w ramach strefy franka CFA cechuje m.in.
- niskie zróżnicowanie struktury produkcji i eksportu,
- niski poziom handlu wewnątrzunijnego,
- niska mobilność siły roboczej,
- niski stopień integracji rynków finansowych
- brak wspólnej polityki fiskalnej.
- Co więcej, większość krajów strefy franka CFA należy do grupy najuboższych i najmniej rozwiniętych państw świata

POMOC ROZWOJOWA UE

- UE finansuje **programy i inicjatywy rozwojowe**, z których korzystają liczne kraje w całej Afryce.
- Większość środków pochodzi z Europejskiego Funduszu Rozwoju, który na lata 2014–2020 ma do dyspozycji **30,5 mld EUR dla African Caribbean Pacific states** w tym 48 krajów Afryki Subsaharyjskiej .
- UE pomaga krajom zachodniej Afryki (ECOWAS; UEMOA) na mocy **Cotonou Agreement** która obejmuje i określa:
- Partnerstwo gospodarcze i handlowe na rzecz zrównoważonego rozwoju
- Politykę handlową
- Współpracę przy implementacji rozwiązań zawartych w umowie

BANK ŚWIATOWY – PROJEKTY W ZACHODNIEJ AFRYCE

- Łącznie 106 przeprowadzonych projektów
- W 2020 roku 8 projektów w różnych sektorach:
- Rozwój polityki handlu energią
- Zarządzanie zanieczyszczeniem środowiska i dbanie o jego zdrowy stan
- Połączenia międzysystemowe Kamerun – Czad
- Wzmocnienie praw i pozycji kobiet – Sahel
- Projekt odbudowy i rozwoju regionu jeziora- Czad
- Integracja Afryki Zachodniej jako regionu
- Ujednolicanie i ulepszanie statystyk

WORLD BANK GROUP

PRZYSZŁOŚĆ STREFY FRANKA CFA-WALUTA ECO

2 główne różnice między ECO a CFA:

- 50 proc. rezerw walutowych nie będzie przechowywane w francuskim Skarbie Państwa tylko w CBAZ
- Francja nie będzie miała swojego reprezentanta w radzie zarządczej Centralnego Banku Państw Afryki Zachodniej (CBAF)

Wniosek: CBAZ będzie mógł prowadzić w pełni niezależną politykę monetarną.

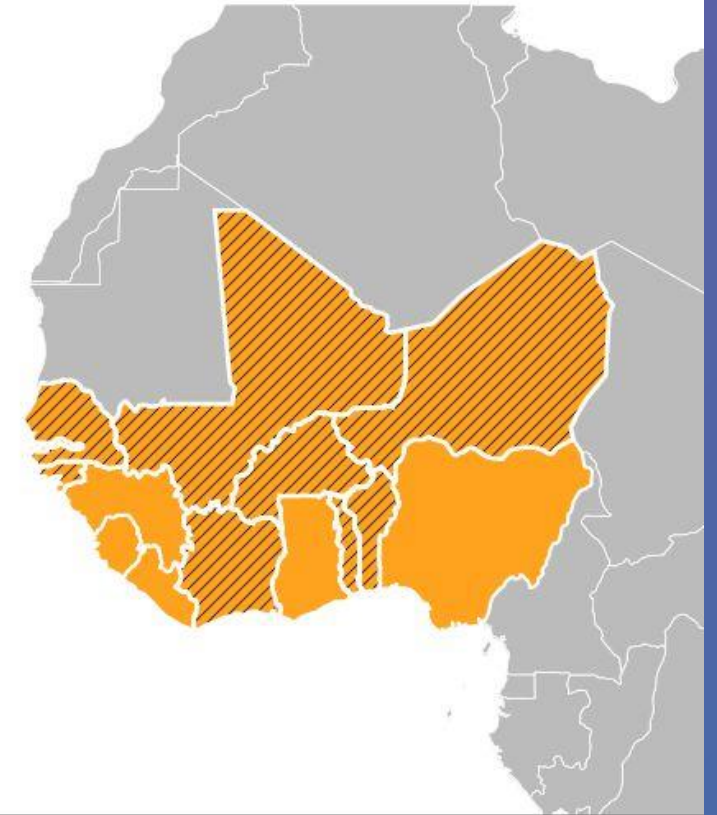
CFA zone in Ecowas

Members of CFA zone

Benin
Burkina Faso
Ivory Coast
Guinea-Bissau
Mali
Niger
Senegal
Togo
Cape Verde

West African Monetary Zone

Gambia,
Ghana,
Guinea,
Liberia,
Nigeria
Sierra Leone

BBC

Waluta dla krajów należących do **ECOWAS** Economic Community of West African States, ECOWAS – regionalna organizacja zrzeszająca 15 państw **Afryki Zachodniej** w tym 8 należących do WAEMU, a reszta do WAMZ. Głównym celem ECOWAS jest promowanie integracji **gospodarczej**. Nowa waluta eco miała zastąpić franka CFA w 2020 roku.

ECO – NA JAKICH ZASADACH

- Eco ma być sztywnie związane z
- Euro zagwarantuje wymiennalność i stabilność a Francuski skarb państwa będzie tego gwarantem.
- Brak dokładnej daty czy osi czasu wprowadzenia waluty. Przewiduje się że będzie potrzebne kolejne 5 lat.
- Bardzo trudne kryteria konwergencji

Indicator	Inflation (<10%)	Fiscal deficit (<4%)	Central bank deficit financing (<10%)	Gross external reserve (≥3 months of imports)
The Gambia	6.8	4.4	20.5	5.3
Ghana	14.5	4.9	10.0	3.6
Guinea	15.6	3.3	10.3	2.3
Liberia	9.0	-0.6	0.0	2.8
Nigeria	11.9	3.2	2.4	10.2
Sierra Leone	10.4	7.5	11.8	3.8
WAMZ	11.4	3.8	11.0	4.7

Tabela nr.1 średnia podstawowych kryteriów konwergencji (2001-2015)

4 postawowe kryteria konwergencji:

- Jednocyfrowa stopa inflacji na koniec każdego roku.
- Deficyt fiskalny nie wyższy niż 4% PKB.
- Finansowanie deficytu przez bank centralny w wysokości nie więcej niż 10% dochodów podatkowych z poprzedniego roku.
- Rezerwy zewnętrzne brutto, które mogą zapewnić ochronę importu przez co najmniej trzy miesiące.

NOWA WALUTA ECO – TEMAT DO DYSKUSJI

- Jak myślicie jakie mogą być powody chęci przyjęcia nowej waluty? (koszty, gospodarka, inwestorzy,)
- A jakie mogą być wady/ negatywne skutki eco?
- Jakie mogą pojawić się trudności przy wprowadzeniu nowej waluty Eco? (konwergencja, różne gospodarki, kurs)

ZA I PRZECIWIW – WALUTA ECO

Pozytywne skutki:

- Ułatwienia w handlu i płatnościach zwłaszcza inwestorów między.
- Redukcja kosztów transakcyjnych
- Zwiększenie konkurencji w regionie → wzrost eksportu
- Spójny Blok regionalny podczas negocjacji
- Wzrost rozwoju gospodarczego
- Integracja regionalna
- Pełna niezależność monetarna od Francji

Wady:

- Bardzo trudne kryteria konwergencji co utrudnia realizację projektu
- Jeśli zniesiony sztywny kurs do EUR to koszty ze względu na rezerwy walutowe.
- Niepewność finansowa
- Nigeria nieproporcjonalnie silniejsza gospodarczo
- System eco nie zapewnia mechanizmu solidarności fiskalnej

CZY NIGERIA POWINNA WEJŚĆ DO NOWEJ UNII WALUTOWEJ ECO ?

- wytwarza od 60 – 75% PKB i posiada 52% populacji regionu ECOWAS
- na ten moment chce zachować własną walutę w zmiennym kursie (brak sztywnego kursu do \$ od 2016), dlaczego miałyby porzucić swoją walutę „Naira”?
- Jeśli przyjmie ECO, jej wielkość gospodarki może przełożyć się na stronnicy politykę pieniężną, szkodząc innym krajom ECO.
- Czy zgodzi się na bycie pożyczkodawcą ostatecznej instancji w ECOWAS?

PODSUMOWANIE - PODSTAWY WSPÓŁPRACY MONETARNEJ STREFY FRANKA CFA

- powiązanie kursem sztywnym franka CFA z euro,
- swoboda dokonywania transakcji dewizowych między krajami należącymi do strefy franka CFA,
- gwarancja nieograniczonej wymienialności franka CFA przez francuski skarb państwa,
- centralizacja rezerwy walutowej na poziomie regionalnym i ponadregionalnym

PODSUMOWANIE – CO WARTO ZAPAMIĘTAĆ ?

- Dwie unie gospodarcze i walutowe : Afryka zachodnia i środkowa
- unie posiadają tą samą walutę, lecz dwie jednostki monetarne : Frank CFA
- Francja pomaga w prowadzeniu polityki pieniężnej i przechowuje rezerwy
- Kraje obu unii są nisko rozwinięte i ubogie
- Każdy z krajów unii ma swoją politykę fiskalną
- UE przeznaczają środki pomocowe dla 48 krajów Afryki – 30,5 mld EUR
- Nowa waluta ECO dla regionu ECOWAS ma zastąpić strefę franka CFA (jednak nie wiadomo kiedy)

**DZIĘKUJĘ
ZA UWAGĘ 😊**

**AUTOR: KATARZYNA
KOWALSKA NR. INDEKSU
72195**

BIBLIOGRAFIA:

- <https://www.rp.pl/artykul/866817-Afrykanskie-i-karaibskie-unie-walutowe.html>
- <https://www.obserwatorfinansowy.pl/tematyka/makroekonomia/w-swiecie-nie-brak-udanych-unii-walutowych/>
- <https://nczas.com/2019/11/26/afryka-nie-chce-juz-wiecej-franka-drukowanego-w-paryżu/>
- <file:///Users/katarzynakowalska/Downloads/5149-4310.pdf>
- <http://hdr.undp.org/en/countries> - Human development Report
- http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/october/tradoc_153867.pdf - pomoc rozwojowa (EPA) z karajmi Afryki
- <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/cotonou-agreement/> - cotonou Agreement
- https://ec.europa.eu/international-partnerships/priorities/africa-eu-partnership_en
- <https://www.credendo.com/fr/node/8302>
- <https://www.securities-services.societegenerale.com/en/insights/views/news/eco-real-new-chapter-for-western-africa/>
- <https://www.aa.com.tr/en/africa/8-francophone-countries-get-new-currency/1858754>
- <file:///Users/katarzynakowalska/Downloads/1WAUEA2019002.pdf>
- <https://www.intechopen.com/books/regional-development-in-africa/economic-integration-in-west-africa-a-reconsideration-of-the-evidence>
- https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/projects-list?lang=en&searchTerm=&countrycode_exact=3W – Bank światowy